

POPLOREN KULTAINEN KRUUNU,
vuosimallia 1974

Populaarikulttuurin tieteellinen tutkimus on vakava tieteenala. Seppo Knuuttila on toimittanut ai-nepiiriä kartoittavan ja tutkimus-mahdollisuuksia selvittävän teok-sen. Sen nimi on 'Aika on aikaa...' (Gaudeamus 1974. Hinta 19.20) Tut-kielmia poploreista ovat kirjoitta-neet:

Ulla Eloranta

naistenviihde

Marja Paasio

Nyyrikin rakkausnovellien

kaavat

Olli Alho

elokuvan tutkimisesta

Pekka Gronow

populaarimusiikki Suomessa

Heikki Kaukoranta

näkökulmia sarjakuviin

Jukka Kemppinen

Aku Ankka

Kari Kettula

Western elokuvan lajina

Matti Kuusi

idolianalyysi

Jokainen löytäneestä tästä aihe-
listasta ainakin kaksi kohtaa,
joista hänellä on varmoja mielipi-
teitä. Varman mielipiteen uhreja
voivat olla aihealueet - kuten
amerikkalaiset tai kuubalaiset
sarjakuvat - tai henkilöt. Kun
meillä on osaksi perusteeton,
"liian" syviä vesiä luotaava käsi-
tys henkilöistä, ollaan taipuvaisia
puhumaan idoleista. Ennakkoluulot
saattaa olla taas sopiva termi ku-
vaamaan niitä varmoja mielipiteitä
populaarikulttuurin alueista, joi-
ta ilmestynyt kirja pyrkiä osal-
taan rikastuttamaan ja rikkomaan.

Kuten Seppo Knuuttila saatekir-
joituksessaan toteaa, on "hartia-

voimin" kulutettu populaarikult-
tuuri aikamme nykytärkeä ilmiö.
Jotta sitä pystytään tutkimaan
tieteellisesti, on ilmiötä ympä-
röivä maailma saatava tavallaan
pysäytettyä. Aika on aikaa -teos
pysäyttää maailman sellaiseksi
"stillebeniksi", jossa voimme tar-
kastella rauhallisesti esimerkiksi
rakkausnovellien ikuisia asetelmia.

Mikä muuttuu maailmassa, siinä
"prosessissa", yhtä mittaa, voi-
daan pysäyttää tarkasteluun. Sama-
naan tapaan kuin antropologi villi-
heimoa tutkiessaan pistää muistiin,
kiinnittämällä paperille tosiasioita,
ovat useat Aika on aikaa -teoksen
kirjoittajat tallentaneet niitä
merkkejä, jotka ovat ympärillämme
kiitävälle villille poploreille
ominaisia. Kun asiat ovat koodattu,
pantu paikalleen, voidaan affek-
tiivisestikin latautunutta ilmiö-
aluetta tarkastella viileästi.

Eikä tarvitse turvautua asen-
teisiin: moniarvoisuuteen, yksiar-
voisuuteen tai suhteellisuuden
suureen arvoon.

Useimmitenhan on näin: populaa-
rikulttuuria arvioidaan niillä
premissillä, joita puolutoimis-
toissa kannatetaan. Tiede on tästä
erottuvaa toimintaa.

Populaarikulttuurin tutkijalle
riittää, että ilmiöt ovat olemassa,
yhtä selvästi kuin vanhan kansanpe-
rinteen ilmiöt. Saatesanoissa voi-
daan tosin painottaa unohdetun on-
gelma-alueen tärkeyttä, samoin täs-
sä. Todelliset ongelmat ovat kui-
tenkin metodisia.

Metodisten ongelmien pohdintaan
"Aika on aikaa" antaa vain langan-
pätkiä, aiheita, kerä. Kirjan tar-
koitus on pääasiassa kartoittaa on-
gelma-alue, antaa esimerkkejä tut-

kimuksista ja kirjallisuudesta,
toimia perusteoksena. Se täyttää
tehtävänsä tasapainoisesti. Ja iron-
nia, jota populaarikulttuurin tut-
kijan on usein vaikea välttää, tar-
joaa kirjan sivuilla pikkejään mo-
neen suuntaan.

Kun villi-ihmiset löydettiin,
saivat sivistyneen maailman ihmi-
set vapaan liikkuma-alan liikaval-
taisille ideoilleen, teorioilleen
ja ennakkoluuloilleen. Kun populaa-
rikulttuuri löydetään, saavat por-
varit ja kommunistit vihdoinkin
keskustelunaiheen, josta sosiaali-
demokraatit eivät ymmärrä kaikkea.
Mutta odotelkaamme tutkimuksen vii-
leää ääntä, ennen kuin annamme alu-
een ideologioiden valtapiiriin!
Seuratkaa aikaa terävämmiin mielin
kuin populaarikulttuurin aivomark-
kinoilla tavallisesti on ollut ta-
pana!

- jc.

HUOMATTAVA HAKUTEOS ILMESTYNYT

Frank M. Halpernin toimittama
90-sivuinen science fiction- ja
fantasiakirjallisuuteen erikoistu-
neiden kirjakauppojen luettelo ni-
meltä INTERNATIONAL CLASSIFIED
DIRECTORY OF DEALERS IN SCIENCE
FICTION AND FANTASY BOOKS AND RELA-
TED MATERIALS ilmestyi viime vuoden
lopulla. Kirjan voi tilata kirja-
kaupan välityksellä tai suoraan kus-
tantajalta osoitteesta Haddonfield
House, 300 Kings Highway East,
Haddonfield, New Jersey 08033,
U.S.A. Hinta on \$ 7,95.

